

Veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji

6

AV ČR, resp. Grantová agentura AV ČR (GA AV) organizovaly v roce 2007, tak jako obvykle, veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji o programové a grantové projekty. Základní rozdíl mezi programovými a grantovými projekty spočívá v tom, že programové projekty musí svým věcným obsahem naplňovat cíle programu stanovené při jeho vyhlášení, zatímco grantové projekty vycházejí z individuální aktivity badatelů. Podpora jednotlivých projektů byla poskytována výhradně na základě výsledků veřejné soutěže. Na podporu projektů, které prošly úspěšně veřejnými soutěžemi, byly využity účelové finanční prostředky vyčleněné z rozpočtové kapitoly AV ČR. V roce 2007 bylo použito 542,7 mil. Kč na podporu programových projektů a 345,4 mil. Kč na podporu projektů grantových.

Programy vyhlašované AV ČR

V roce 2007 pokračovalo řešení projektů programu **Informační společnost** (tematický program) a **Podpora projektů cíleného výzkumu** (dílčí program průřezového programu Integrovaný výzkum) zařazených do Národního programu výzkumu I (dále NPV I). Účelová podpora poskytnutá na řešení 70 pokračujících projektů programu Informační společnost činila v roce 2007 celkem 171,3 mil. Kč. V programu Podpora projektů cíleného výzkumu pokračovalo v řešení 53 projektů s celkovou účelovou podporou 72,7 mil. Kč. K 31. 12. 2006 bylo ukončeno řešení prvních 6 projektů programu Informační společnost, z nichž Rada programu vyhodnotila jeden projekt jako splněný s vynikajícími výsledky. S řešiteli ukončených projektů byly uzavřeny smlouvy o využití výsledků výzkumu a vývoje, jejichž plnění bude po dobu tří let od skončení řešení každoročně sledováno.

V rámci programu **Nanotechnologie pro společnost** bylo řešeno 29 projektů, 15 projektů pokračujících z roku 2006 a 14 zahájených od počátku roku 2007. Na řešení těchto projektů bylo v roce 2007 vynaloženo celkem 298,7 mil. Kč. V květnu 2007 vyhlásila AV ČR další veřejnou soutěž o projekty tohoto programu s předpokládaným termínem zahájení 1. 1. 2008. Do veřejné soutěže bylo podáno 17 návrhů projektů, Rada programu doporučila k podpoře 9 z nich, avšak celková finanční částka, kterou měla Rada k dispozici, činila přibližně 67 % z požadavků těchto projektů. Rada proto rozhodla projednat s navrhovateli přesun části prostředků na nákup investic z prvního na druhý rok řešení. Po těchto úpravách bude na řešení 9 podpořených projektů poskytnuto v roce 2008 celkem 95,8 mil. Kč.

Projekty GA AV

Pro GA AV bylo v roce 2007 využito z rozpočtu AV ČR celkem 346,0 mil. Kč účelových prostředků včetně prostředků na pořízení investičního vybavení. Celková částka byla rozdělena takto: na podporu řešení nově zahajovaných grantových projektů celkem 162 mil. Kč a na řešení projektů pokračujících 184 mil. Kč.

Podpora nově zahajovaných grantových projektů

K 1. lednu 2007 bylo v souladu s výsledky veřejných soutěží, které proběhly v roce předchozím, zahájeno řešení 157 standardních badatelských grantových projektů, na jejichž řešení bylo vyčleněno 113,6 mil. Kč. Vedle těchto oborově zaměřených projektů byla v roce 2007 poprvé vyčleněna samostatná kategorie projektů „mezioborových“, které mají přispět zejména k prohloubení spolupráce mezi pracovišti AV ČR a vysokými školami. Podpora v celkové výši 5,4 mil. Kč byla poskytnuta 4 projektům. Na řešení 100 juniorských badatelských grantových projektů zahajovaných ve stejném termínu bylo poskytnuto 41,3 mil. Kč. Na podporu 8 doplňkových publikačních grantových projektů bylo použito 1,5 mil. Kč. Podrobnější údaje o úspěšnosti jednotlivých oborů a o přidělených finančních prostředcích jsou shrnuty v tabulkách.

		Počet návrhů	Počet podpořených projektů	Podíl podpořených projektů v %	Účelová dotace v tis. Kč
1	Matematické a fyzikální vědy, informatika	59	15	25,4	13 559
2	Technické vědy a kybernetika	27	10	37,0	6 574
3	Vědy o Zemi a vesmíru	46	17	36,9	11 100
4	Chemické vědy	61	26	42,6	21 936
5	Lékařské a molekulárně biologické vědy	62	23	37,1	22 753
6	Ekologicko-biologické vědy	75	25	33,3	21 136
7	Sociální a ekonomické vědy	29	14	48,3	4 875
8	Historické vědy	33	11	33,3	4 418
9	Humanitní a filologické vědy	22	16	72,7	7 245
	Celkem	414	157	37,9	113 596
X	Mezioborové projekty	15	4	26,7	5 398

Standardní badatelské grantové projekty zahájené k 1. 1. 2007

		Počet návrhů	Počet podpořených projektů	Podíl podpořených projektů v %	Účelová dotace v tis. Kč
1	Matematické a fyzikální vědy, informatika	27	13	48,1	3 893
2	Technické vědy a kybernetika	14	4	28,6	2 604
3	Vědy o Zemi a vesmíru	25	11	44,0	4 038
4	Chemické vědy	33	11	36,4	5 281
5	Lékařské a molekulárně biologické vědy	26	11	42,3	5 036
6	Ekologicko-biologické vědy	77	22	28,6	13 649
7	Sociální a ekonomické vědy	25	10	40,0	1 924
8	Historické vědy	17	7	41,2	2 110
9	Humanitní a filologické vědy	22	11	50,0	2 768
	Celkem	266	100	38,0	41 300

Juniorské badatelské grantové projekty zahájené k 1. 1. 2007

Hodnocení ukončených a pokračujících grantových projektů

V prvních týdnech roku 2007 hodnotily oborové rady GA AV úroveň řešení a kvalitu výsledků grantových projektů ukončených k 31. prosinci 2006 a rovněž průběh řešení grantových projektů pokračujících i v roce 2007. Podkladem pro hodnocení byly zprávy řešitelů těchto projektů, které byly doplněny o separáty nejvýznamnějších prací vytvořených při jejich řešení.

Ke konci roku 2006 bylo ukončeno 83 standardních badatelských grantových projektů s délkou trvání od 2 do 5 let. Výsledky 38 projektů byly hodnoceny jako vynikající, cíle 5 projektů nebyly splněny. V průběhu řešení ukončených projektů bylo zveřejněno v průměru 8,7 publikací na projekt, a to většinou v prestižních recenzovaných periodikách. Juniorských badatelských grantových projektů, řešených 1 až 3 roky, bylo ukončeno 44, projektů splněných s vynikajícími výsledky bylo 13. Počet zveřejněných výsledků činil 3,4 na projekt.

Oborové rady dále posuzovaly postup řešení 253 standardních a 118 juniorských badatelských grantových projektů, ve všech případech doporučily pokračování řešení i v roce 2007. Úspěšně bylo ukončeno všech 9 doplňkových publikačních grantových projektů.

Průběh a výsledky veřejných soutěží v roce 2007

V roce 2007 organizovala GA AV již XVIII. kolo veřejných soutěží o udělení podpory novým grantovým projektům, a to o standardní, včetně mezioborových, a juniorské badatelské projekty. S ohledem na usnesení vlády ČR k návrhu výdajů státního rozpočtu na rok 2008 s výhledem na léta 2009 a 2010 nebyla vyhlášena veřejná soutěž o doplňkové publikační grantové projekty. O výsledcích veřejných soutěží rozhodlo v souladu s platným Statutem GA AV rozšířené předsednictvo GA AV. Podkladem pro rozhodnutí byly pořadníky sestavené jednotlivými oborovými radami, které vycházely především z hodnocení předložených návrhů projektů externími oponenty a rovněž z vlastního posouzení návrhu, provedeného předtím, než byly známy výsledky hodnocení externího.

Do veřejné soutěže o standardní badatelské grantové projekty bylo přijato 467 návrhů, navrhovatel 1 projektu ze soutěže dodatečně odstoupil. Opět byla vyčleněna samostatná kategorie mezioborových projektů, do které bylo přijato 15 návrhů. Do veřejné soutěže o juniorské badatelské grantové projekty bylo přijato 356 návrhů.

Pro hodnocení 837 návrhů badatelských grantových projektů přijatých do soutěže bylo osloveno celkem 6 700 (2 840 domácích, 3 860 zahraničních) posuzovatelů a získáno bylo 1 454 posudků od domácích a 1 378 posudků od zahraničních oponentů, tedy v průměru přibližně 3,4 posudku na jeden návrh projektu. V této souvislosti je bohužel třeba konstatovat, že ochota oslovených odborníků vypracovat oponentský posudek v posledních letech klesá, a to nejen pro GA AV, ale i pro další grantové agentury v ČR.

Rozšířené předsednictvo GA AV rozhodlo udělit podporu 121 standardním (26 % z návrhů přijatých do soutěže), 6 mezioborovým (40 % z návrhů přijatých do soutěže) a 76 juniorským badatelským grantovým projektům (21 % z návrhů přijatých do soutěže).

Zájem o získání podpory od GA AV na oba typy grantových badatelských projektů se od roku 2004 každoročně zvyšuje. Ve veřejných soutěžích, které proběhly v roce 2006, byla úspěšnost díky celkové výši

finančních prostředků, které měla GA AV k dispozici pro rok 2007, relativně vysoká – přibližně 37 % u obou typů grantových projektů. Celková úspěšnost ve veřejných soutěžích uskutečněných v roce 2007 poklesla především díky zvyšujícímu se počtu podaných návrhů projektů a finančních požadavků navrhovatelů na 24 %, což nelze považovat za uspokojivé. Pro rozdělení prostředků mezi oborové rady byla v roce 2007 použita nová metodika výpočtu, která zohledňuje celkové finanční požadavky návrhů podaných k dané oborové radě v probíhající veřejné soutěži a objemy prostředků, které byly této radě poskytnuty v předchozích třech letech. Způsob výpočtu je jednodušší a průhlednější než algoritmus používaný v několika posledních letech zejména proto, že nezohledňuje „řešitelské kapacity“, což byl údaj spíše virtuální.